

Miten tunnistan alaikäiseen kohdistuneen seksuaalirikosepäilyn?

Seksuaalirikokset määritellään [rikoslain 20. luvussa](#). Jos olet epävarma siitä, onko syytä epäillä lapsen kohdistuvaa seksuaalirikosta, konsultoi aina poliisia tai kysy neuvoa asiantuntijoilta. Voit kysyä neuvoa kertomatta uhrin tai epäillyn nimeä.

- Alueesi poliisi
- Rikosuhripäivystys: <https://www.riku.fi/fi/yhteystiedot/>
- Et ole yksin -palvelu: www.etoileyksin.fi

Lisätietoja löydät myös seuraavilta sivustoilta:

- Poliisi: [Seksuaalirikokset – neuvoja rikosten estämiseen nuorille ja vanhemmille – poliisi.fi/seksuaalirikokset](http://poliisi.fi/seksuaalirikokset)
- Poliisi ja Sisäministeriö: [Nuoret ja rikollisuus – tietoa lasten ja nuorten kohtaamista rikoksista – nuoret.jarikollisuus.fi](http://nuoret.jarikollisuus.fi)

Voit myös pohtia epäilyäsi alla olevien kysymysten avulla.

Minkä ikäiseen teko on kohdistunut?

Laissa on kaksi suojaikärajaa: 16 ja 18 vuotta. Lain mukaan alle 16-vuotiaalle ei saa tehdä seksuaalisia tekoja. Alle 16-vuotiaan katsotaan olevan vielä seksuaalisessa ja psyykkisessä kehityksessä sekä kasvussa erityisen suojelun tarpeessa.

18 vuoden suojaikäraja suojaa lasta ja nuorta perheensisäiseltä seksuaaliväkivallalta sekä luottamussuhteessa tai auktoriteettiasemassa tehdyiltä seksuaalisilta teoilta. Henkilöitä, jotka ovat luottamussuhteessa tai auktoriteettiasemassa, ovat esimerkiksi lapsen tai nuoren opettaja, harraste- tai muu ohjaaja, valmentaja tai avustaja. Jos epäilet alle 18-vuotiaaseen kohdistunutta seksuaalirikosta, kysy neuvoa poliisilta ja lastensuojelusta. Yli 18-vuotiaalla on itse oikeus päättää ilmoittaako asiasta poliisille, vaikka hän olisi ollut tekohetkellä alaikäinen.

Rikoslain 20. luvussa on niin sanottu rajoitussäännös. Tämän rajoitussäännöksen tarkoituksena on olla rankaisematta nuorten yhteisymmärryksessä tehdyistä seksuaalisista teoista, joissa toinen on yli 16-vuotias ja toinen on alle 16-vuotias.

Säännöksen täyttymisen ehto on, että nuoret ovat henkisesti ja fyysiseltä kehitykseltään lähellä toisiaan, seksuaalinen teko perustuu molemminpuoliseen suostumukseen, eikä tekoihin liity painostusta, pakottamista tai väkivaltaa. Samoilla perusteilla laki ei myöskään kiellä alle 16-vuotiaiden nuorten välistä seksiä.

Mitä on tehty?

- a) Jos saat tietoosi, että aikuinen on ollut yhdynnässä, tehnyt seksuaalisia tekoja tai yrittänyt tällaisia tekoja kohdistuen suojaikärajaa nuorempaan lapseen tai nuoreen, tee asiasta rikosilmoitus ja lastensuojeluilmoitus.
- b) Jos alla mainitut teot kohdistuvat suojaikärajan alla oleviin lapsiin tai nuoriin ja tekijänä on yli 15-vuotta täyttänyt nuori tai aikuinen, asiasta on tehtävä rikosilmoitus ja lastensuojeluilmoitus.
 - epäasialliset seksuaaliset puheet, esimerkiksi vitsit, vartaloa tai intiimiä yksityiselämää koskevat seksuaaliväritteiset huomautukset tai kysymykset
 - seksuaalisesti vihjailevat eleet tai ilmeet, esimerkiksi itsetyydytystä kuvaavien eleiden esittäminen
 - epäasialliset seksuaaliset sisällöt eri sosiaalisen median kanavissa, WhatsApp-, Snapchat- yms. viestit, tekstiviestit, sähköpostit, puhelinsoitot
 - yhdyntää tai muita seksuaalisia tekoja koskevat ehdotukset tai vaatimukset
 - lapsen tai nuoren houkuttelu katsomaan pornoa, masturbointia, yhdyntää • seksuaalisesti latautuneiden tapahtumien kertominen
 - lapsen saaminen toimimaan seksuaaliväritteisellä tavalla, esimerkiksi koskettelemaan tai hyväilemään intiimialueitaan tekijän seurattessa lapsen toimintaa (myös verkkovälitteisesti)
 - sukuelimen näyttäminen lapselle (myös verkkovälitteisesti)
 - lapsen tai nuoren koskettaminen kehon osasta, jota on tavanomaista pitää seksuaalisesti merkityksellisenä: rinnat, sukuelin, takapuoli tai reidet, suuteleminen
 - lapsen houkuttelu seksuaalisiin tarkoituksiin kasvotusten tai digitaalisessa ympäristössä, grooming
 - alle 18-vuotiaasta otettujen tai häntä muistuttavaksi muokattujen seksuaalissävytteisten kuvien ja videoiden hallussapito, näyttäminen ja/tai edelleen lähettäminen, lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan tai lasta seksualisoivan materiaalin hallussapito ja jakaminen
 - alle 18-vuotiaalta seksuaalipalvelujen ostaminen, korvauksen lupaaminen seksuaalisista teoista, tai sen yritys
 - itse tuotetulla seksuaalisella materiaalilla kiristäminen

Mitä tiedät tapahtuneesta?

- Uhrin kertomus itseensä kohdistuneesta seksuaalirikoksesta on aina riittävä syy tehdä rikosilmoitus. Älä kerää itse todisteita kertomuksen puolesta tai vastaan. Itse tehdyt lisätutkinnat voivat haitata poliisin työtä myöhemmin. Jos tapahtuneesta on jotakin digitaalista aineistoa, esimerkiksi viestejä tai ruutukaappauksia, tulee nämä aineistot kuitenkin olla tallessa poliisin tutkintaa varten.
- Jos epäilet alaikäiseen kohdistunutta seksuaalirikosta huhupuheiden perusteella, juttele asiasta ensin uhrin ja hänen vanhempiansa/hoitajiensa kanssa. Poikkeuksellisesti silloin, jos huhuissa lapsen vanhempaa/hoitajaa epäillään teosta, ei tällöin tule keskustella asiasta heidän kanssaan.
- Jos uhri on alle 18-vuotias, voit tehdä asiasta rikosilmoituksen ja lastensuojeluilmoituksen, vaikka uhri vastustaisi tätä. [Lastensuojelulain 25§ nimetyt henkilöt](#) ovat velvollisia tekemään rikos- ja lastensuojeluilmoituksen.
- Jos uhri on täyttänyt 18 vuotta, hän päättää rikosilmoituksen tekemisestä itse, vaikka hän olisi ollut tekohetkellä alaikäinen.